

**Львівський національний університет імені Івана Франка
Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський
обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»**

**Завдання III етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади
з української мови і літератури 2023–2024 н. р.**

11 КЛАС

2024

А. УКРАЇНСЬКА МОВА (40 балів)

I. Доведіть, що добре знаєте український правопис (орфографію та пунктуацію).

1) Розподіліть наведені словосполучення в чотири колонки. Запишіть лише цифри (5 балів).

1. (К)омета (Г)аллея. 2. (П)ерська (З)атока. 3. (Л)ьвівська (М)іськрада. 4. (В)елика (В)едмедиця. 5. (Д)амоклів (М)еч. 6. (О)рден (Н)езалежності. 7. (Р)ада (Б)езпеки. 8. (Ш)евченківський (С)тиль. 9. (Н)обелівська (П)ремія. 10. (М)іністр (О)світи та (Н)ауки.

Обидва слова з великої літери	Перше слово з великої літери	Друге слово з великої літери	Обидва слова з малої літери

2) Розставте розділові знаки (3 бали).

Мова це п'ята ефірна стихія яка облягає національний простір і зменшення її сфери призводить до утворень своєрідних озонних отворів через які вривається чорна енергія що деморалізує народ. Мова є своєрідним синтезом усього національного фокусом його бачення... (П. Мовчан)

II. Продемонструймо кмітливість і належну обізнаність.

1) Доберіть до поданого фразеологізму синонім та антонім (5 балів).

Фразеологізм	Синонім	Антонім
Тримати язик за зубами	Набрати в рот води	Розпустити язика
стріляний горобець		
мати лій у голові		
накивати п'ятами		
водою не розлити		
хоч греблю гати		

Слова в дужках поєднати з відповідними іменниками (6 балів).

А (Братній, братський, братерський) єднання, народ, могила, школа, допомога.

Б (Старий, давній, старовинний, стародавній) музика, світ, друг, звичка, чоловік, будинок, монета.

В (Одержувати, діставати, здобувати) перемога, наказ, зарплата, освіта, газета.

3) До запозичених слів доберіть українські відповідники (6 балів).

домінувати	
лімітувати	
індиферентний	
екстраординарний	
паритет	
адаптація	

4) Відредагуйте словосполучення (5 балів).

Гарно вести себе	
Даний випадок	
Для наглядності	
Довший час	
Добитися результатів	
Давайте напишемо	
Діючий указ	
Добрий по натурі	
Друга сторона медалі	
Доглядати за хворим	

III. Чи добре знаєте граматику?

1) Запишіть цифри словами в тій формі, якої вимагає контекст, і правильно запишіть словами результат математичної дії (4 бали).

Від 897 відняти 569...

Скільки разів 346 поміститься у 1038...

До 225 додати 308...

Добуток від множення 123 на 23 дорівнює...

2) Визначте рід наведених іменників і доберіть до них потрібні за змістом прикметники (дієприкметники), узгоджуючи їх у роді з іменниками (4 бали).

шампунь	чол. рід	лікувальний шампунь
мозоль		
нежить		
Баку		
емаль		
тунель		
рояль		
желе		
ООН		

3) Встановіть відповідність між типом речення та його характеристикою (2 бали).

1. Який батько, такий і син	А просте двоскладне
2. Вечір видався теплим.	Б складне безсполучникове
3. День пройшов, і ніч минула.	В складнопідрядне
4. Була неділя, сім'я збиралася до церкви.	Г складносурядне
5. Світало.	

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Б. УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (40 балів)

I. Дайте лаконічні відповіді на завдання (15 балів).

1) Розкрийте суть гасла Миколи Хвильового «Геть від Москви!». (3 бали)

2) Поясніть символіку назви театру «Березіль» Леся Курбаса. (2 бали)

3) Як і чому Юрій Яновський жартома називав Одесу? (2 бали)

4) Розкрийте поняття «Празька школа» й назвіть її основних представників. (3 бали)

5) Чому Микола Хвильовий присвятив свою новелу психологічному етюдіві Михайла Коцюбинського «Цвіт яблуні»? (3 бали)

6) У поемі «Енеїда» Іван Котляревський писав: «Паріс, Пріамове дитятко, / Путивочку Венері дав»». Назвіть сонет, у якому автор використав грецьку назву цієї богині. Яке її друге ім'я? (2 бали)

II. Виконайте завдання з теорії літератури (9 балів, по 3 бали за кожне завдання).

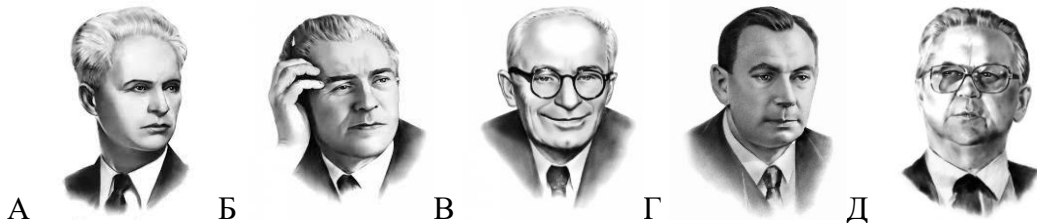
1) Поясніть походження терміну «кларнетизм». Назвіть його основні ознаки.

2) Назвіть головні ознаки авангардизму.

3) Дайте визначення верлібру. Наведіть приклади.

III. Виберіть лише 1 правильний варіант відповіді на тестові завдання (10 балів).

1) Кого з письменників називали «королем українського тиражу»?

2) *«Прекрасна дівчино! Білява русалко вечірніх полів. На його поклик вона відгукнулась тихим тремтінням, що втілилось у ньому, долинувши звідти, де жила вона, де чекала його, погноблена й скорботна. Вона мов повернула голову на його благання, і очі її засвітилися щасливою згодою, і рука простяглась до його чола. Вона прощала!»* – марить зустріччю зі **Знайденою** головний герой твору

- А «В житах» Григорія Косинки
- Б «Місто» Валер'яна Підмогильного
- В «Дівчина з ведмедиком» Віктора Домонтовича
- Г «Недуга» Євгена Плужника
- Д «Сентиментальна історія» Миколи Хвильового

3) З назви цього музичного інструмента починається твір

- А Володимира Сосюри
- Б Євгена Плужника
- В Максима Рильського

- Г Павла Тичини
- Д Михайля Семенка

4) У романі «Майстер корабля» Юрія Яновського прототипом Сева став Олександр Довженко. Але автор згадує ще одного свого друга, якого називає реальним ім'ям. В уривку «Я його любив, коли когось цікавить моє ставлення до нього. Він приходив щодня на фабрику, викурював незмінну люльку, ішов подивитись на море і зникав, залишаючи пах «kapsten'a» з люльки. Незабаром він поїхав у відпустку й до фабрики вже не повертався, покинувши мене самого на всі режисерські групи» йдеться про

- А Михайля Семенка
- Б Євгена Плужника
- В Миколу Куліша
- Г Валер'яна Підмогильного
- Д Миколу Зерова

5) «...Був хрущем і жив собі на вишнях, / на вишнях тих, що їх оспівував Шевченко», автор твору

- А «Бажання»
- Б «Різдво»
- В «Вчись у природи творчого спокою...»
- Г «Ви знаєте, як липа шелестить»
- Д «Солодкий світ»

6) Цей міфологічний образ «оживає» у творі

- А Осипа Турянського
- Б Валер'яна Підмогильного
- В Юрія Яновського
- Г Остапа Вишні
- Д Івана Багряного

7) З романом «На західному фронті без перемін» Е. М. Ремарка літературні критики порівнювали твір, у якому діють персонажі

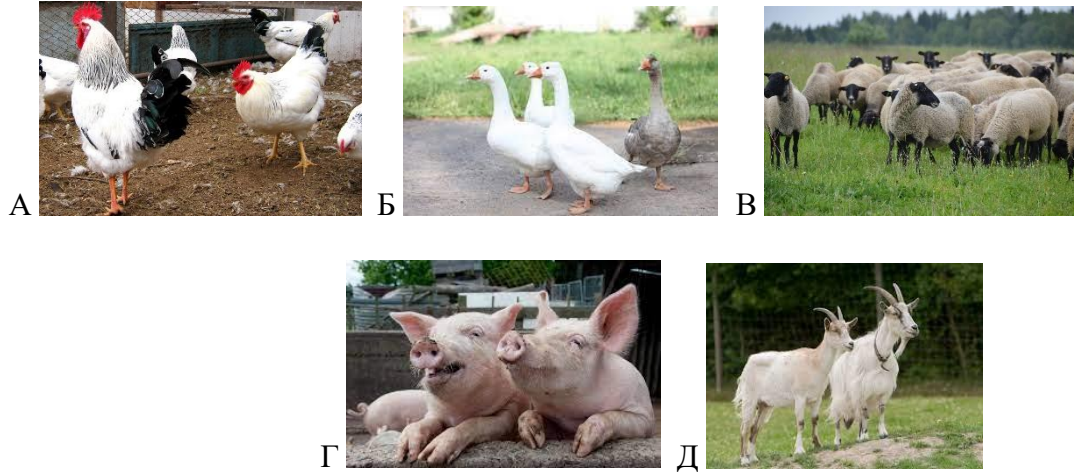
- А майор Медвин, Многогрішний, Дядоров
- Б Добровський, Сабо, Ніколич
- В Вигорський, Світозаров, Гнідий
- Г То-Ма-Кі, Майк, Генрі
- Д доктор Тагабат, Андрюша, дегенерат

8) У Стародавньому Римі гладіатори, виходячи на сцену, вітали цезаря: «Ave, Caesar, morituri te salutant» («Здрастуй, Цезарю, приречені на смерть вітають тебе»). Це привітання перефразовано у творі

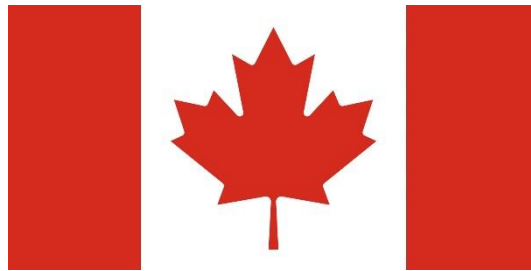
- А «Пам'яті тридцяти»
- Б «Уривок з поеми»

- В «Одчиняйте двері...»
 Г «Солодкий світ!..»
 Д «Напис на книзі віршів»

9) В одного з літературних героїв «по-українському говорять»

10) Листок цього дерева зображено на державному прапорі Канади.

Назву дерева обрав своїм псевдонімом письменник, який належав до угруповання

- А «Молода Муза»
 Б ВАПЛІТЕ
 В «Київські неокласики»
 Г «Листопад»
 Д «Марс»

IV. Виконайте завдання на відповідність. Проставте хрестики у відповідних клітинках. Один варіант, позначений літерою, не має пари (6 балів).

1) Установіть відповідність між творами одного автора.

1. «Місто»	А «Сад Гетсиманський»
2. «Я (Романтика)»	Б «Повість про санаторійну зону»
3. «Майстер корабля»	В «Невеличка драма»
4. «Тигролови»	Г «Письменники»
	Д «Чотири шаблі»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

2) Установіть відповідність між назвою твору й художнім образом.

1. «Запрошення»	А Батієва гора
2. «Одчиняйте двері...»	Б херсонські прерії
3. «Уривок з поеми»	В Аскольдова могила
4. «Зелена Євангелія»	Г гірське село
	Д горобина ніч

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

3) Установіть відповідність між письменником та висловлюванням про нього.

1. Євген Маланюк	А «Маєстатичний майстер українського слова, «алхімік мудрих слів», який в «коштовних ямбах» переливав вічну красу і біль рідної землі. Його нищили, але він щоразу відроджувався, тримаючи небо української культури у найбезпросвітніші українські часи»
2. Осип Турянський	Б «Його доля свідчитиме про наш час не менше за страшні розповіді істориків: поет жив у час, що заправив генія на роль блазня. І поет погодився на цю роль... Він обрізав усякі живі контакти, замінивши їх цілком офіційною інформацією. У цих умовах поет міг тільки конати, а не рости»
3. Павло Тичина	В «Поет запозичує і творчо переосмислює традиційну українську культуру: він використовує українські колядки, веснянки, весільні пісні, числа три й сім, оспівує найбільші українські свята — Різдво, Щедрий Вечір, численні давні ремесла: теслярство, ковальство, ткацтво, гончарство, кравецтво»
4. Максим Рильський	Г «У зображенні страшенного противенства між хаосом і життям, між темрявою і світлом, між пеклом і небом лежить одна з найбільших незрівнянних прикмет його поеми, прикмета, котра під мистецьким, філософським і етичним оглядом потрясає, підносить, ушляхетнює душу людини»
Д «У своїх могутніх поетичних та геокультурних візіях «Степової Еллади» й «Анти-Марії», «Мадонни дикої степів» ... створив геніальний образ розіп'ятої на перехресті цивілізацій України, розділеної між Морем та Степом, між динамічним творчим еллінським спадком та інертно-насильницьким євразійським кодом»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					